

ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
YENİ KIBRIS DERNEĞİ
NEW CYPRUS ASSOCIATION

Κάποιες δυστυχώς μη αναστρέψιμες πραγματικότητες

Στα πλαίσια του «Δεν ξεχνώ» αλλά και της επιχειρηματολογίας που χρησιμοποιείται από Ελληνοκυπριακής πλευράς στις συνομιλίες, δημιουργείται η εντύπωση ότι, αν τελεσφορήσουν (όπως η Ελληνοκυπριακή πλευρά το αντιλαμβάνεται) οι συνομιλίες, θα πάμε στην κατάσταση που η Κύπρος βρισκόταν πριν το 1974.

Όμως ο συσχετισμός δυνάμεων Κυπριακής Δημοκρατίας – Τουρκίας, η πάροδος του χρόνου αλλά και η επιδεικνυόμενη ανοχή για την Τουρκία από μέρους της Διεθνούς Κοινότητας (απότοκο των επί μέρους συμφερόντων των διαφόρων κρατών) δεν επιτρέπουν την αναστροφή, μερικών τουλάχιστον τετελεσμένων.

Η μη συνειδητοποίηση αυτού του παράγοντα, έχει ως αποτέλεσμα την μη εκδήλωση της αναγκαίας προσπάθειας για συμβιβασμό, ενώ ταυτόχρονα σε κάποιες περιπτώσεις ωθεί την Ελληνοκυπριακή πλευρά στην επιδίωξη υλοποίησης στόχων, οι οποίοι είναι στην πράξη άνευ αντικειμένου, έτσι που στο παιχνίδι του πάρε-δώσε κινδυνεύει να καταλήξει με ένα καλάθι αδειανό... Για παράδειγμα το σύνθημα «όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους» ή «το अपαράγραπτο δικαίωμα στην ιδιοκτησία», που όσο και αν ηχούν δίκαια και άπτονται θεμάτων αρχών, στερούνται πραγματισμού αλλά και της συνειδητοποίησης του καταλυτικού ρόλου του χρόνου.

Ως εκ τούτου είναι καιρός να λεχθούν κάποιες πικρές αλήθειες, οι οποίες θα βοηθούσαν τον μέσο Ελληνοκύπριο να συνειδητοποιήσει ότι ορισμένα πράγματα δεν είναι πια αναστρέψιμα. Ταυτόχρονα θα βοηθούσαν να επικεντρωθούν οι συνομιλίες σε εκείνα τα θέματα, όπου πράγματι υπάρχουν περιθώρια διαπραγμάτευσης με ουσιαστικό και όχι θεωρητικό αντικείμενο. Μιας διαπραγμάτευσης η οποία, ερμηνεύοντας σωστά τα μηνύματα που έρχονται από τους διεθνείς παίκτες του Κυπριακού, δεν μπορεί να συνεχίσει επ' άπειρον και δει με βάση τις παραμέτρους με τις οποίες διεξάγονται σήμερα. Αλλά και μιας διαπραγμάτευσης η οποία δεν θα εδράζεται στην σημερινή, εν πολλοίς αντιπαραθετική, ρητορεία αλλά θα προσβλέπει στην προοπτική, όπου απύσης της αντιπαραθέσης και παρούσης της συνέργειας, ο χρόνος θα μπορούσε να λειτουργήσει βαθμιαίως αντίστροφα, θετικά...

Η Τουρκική εισβολή και η εγκατάσταση σχεδόν ολόκληρου του Τουρκοκυπριακού πληθυσμού στον Βορρά και η εκδίωξη των 167.000 Ελληνοκυπρίων στον Νότο, σε συνδιασμό με την πάντα υφιστάμενη έλλειψη εμπιστοσύνης ανάμεσα στις δύο κοινότητες και την πάροδο σαράντα τώσων χρόνων, δεν πρέπει να αφήνουν καμιά αμφιβολία ότι σε περίπτωση λύσης, η συντριπτική πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων θα ζει στον Βορρά ενώ, με εξαίρεση το Βαρώσι, πολύ περιορισμένος αριθμός Ελληνοκυπρίων προσφύγων θα θελήσει να γυρίσει στα σπίτια του. Και τούτο γιατί μεγάλο μέρος των προσφύγων έφυγε από την ζωή, ενώ για τους Τουρκοκύπριους, παρά τα δεινά που τους επισώρευσε η Τουρκία, ο παράγων ασφάλεια εξακολουθεί να είναι κυρίαρχος στις επιλογές τους και λόγω των όσων βίωσαν στο παρελθόν αλλά και λόγω του ότι δυστυχώς η εμπιστοσύνη vis-à-vis των Ελληνοκυπρίων, για το

μεγαλύτερο μέρος των Τουρκοκυπρίων, δεν έχει ακόμα αποκατασταθεί. Ωστόσο εκείνο που πολύ λίγο συνειδητοποιείται, είναι οι τεράστιες κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές που έχουν επισυμβεί στο μεταξύ, που από μόνες τους δεν συνηγορούν σε επιστροφή συνθηκών του 1974. Για παράδειγμα, ποιες είναι οι πιθανότητες ενός νεαρού ζευγαριού, απογόνων Μορφιτών που ζουν σήμερα στην μεταμορφωμένη Λεμεσό, να θελήσουν να εγκατασταθούν στην Μόρφου;

Συναφής με τα πιο πάνω είναι και η μορφή του πολιτεύματος, που ρεαλιστικά μιλώντας θα μπορούσε με την λύση να δοθεί στην μετεξελιγμένη Κυπριακή Δημοκρατία. Λόγω των εμπειριών του παρελθόντος και της έλλειψης εμπιστοσύνης (οι Τουρκοκύπριοι ούτε από την Τουρκία θέλουν να διοικούνται αλλά ούτε και από τους Ελληνοκύπριους), δεν μπορεί να είναι άλλη από την Ομοσπονδία, με ισότητα των δύο κρατιδίων. Σχετικά γίνεται η παρατήρηση ότι, όσο πιο πολλές οι εξουσίες της Κεντρικής Κυβέρνησης (κάτι στο οποίο αντιτίθενται οι Τουρκοκύπριοι) τόσο λιγότερες οι πιθανότητες για επεμβάσεις από τις «μητέρες πατρίδες» και τόσο μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη η ανεξαρτησία του Κυπριακού Ομόσπονδου Κράτους.

Κάτι άλλο που δυστυχώς δεν μπορεί να επανέλθει στην προ του 1974 κατάσταση, είναι η ολική παλινόρθωση των περιουσιών. Με την εισβολή κάποιοι Τουρκοκύπριοι εγκαταστάθηκαν ξανά στα σπίτια τους στον Βορρά, από τα οποία, λόγω της βίας που κατά καιρούς ξέσπασε στην Κύπρο, είχαν απομακρυνθεί. Ωστόσο αυτοί που ήρθαν από τον Νότο, στη μεγάλη τους πλειοψηφία εγκαταστάθηκαν σε Ελληνοκυπριακές περιουσίες, τις οποίες χρησιμοποιούν για 40 τόσα χρόνια. Ο σφετερισμός/ιδιοποίηση, αποτελούν πράξεις αποκρουστικές και ασύμβατες με μια πολιτισμένη κοινωνία. Ωστόσο, ποιος θα διανοηθεί να χαλαστούν νοσοκομεία, πανεπιστήμια, δρόμοι ή να βγάλει από τα διαμερίσματα τους για παράδειγμα 20 τόσες οικογένειες από μια πολυκατοικία που παράνομα, έστω, κτίστηκε σε ένα Ελληνοκυπριακό οικόπεδο;

Όσον αφορά λοιπόν το περιουσιακό, που συνδέεται και με το δικαίωμα εγκατάστασης, όσο περνά ο χρόνος ολοένα και πιο πολύ θα βγαίνουν στο προσκήνιο οι αποζημιώσεις και λιγότερο θα επιδιώκεται η ανάκτηση περιουσιών, με κάποιες ανταλλαγές να μην αποκλείονται. Σ' αυτό σημαντικό και πάλι ρόλο παίζει ο παράγοντας χρόνος, αλλά και η ανασφάλεια που στα πρώτα βήματα της Ομοσπονδίας λογικά θα νοιώθει ο Ελληνοκύπριος για εκείνο το συνιστών κράτος, όπου η γλώσσα που κατά κύριο λόγο θα ομιλείται δεν θα είναι η δική του, τα δικά του σχολεία θα είναι λιγοστά έως ανύπαρκτα, οι εκκλησίες δεν θα λειτουργούνται επί τακτικής βάσεως κ.λ.π. κ.λ.π.

Θα πρέπει επίσης να γίνει αντιληπτό ότι οι αρχές στο βόρειο τμήμα της χώρας θα αποτελούνται από Τουρκοκύπριους, ενώ το Ελληνοκυπριακό στοιχείο εν πολλοίς θα απουσιάζει. Με την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, την ομαλοποίηση της κατάστασης και την υιοθέτηση των κατάλληλων πολιτικών, η κατάσταση θα μπορούσε να αλλάξει. Με τις υφιστάμενες όμως προκαταλήψεις, την μισαλλοδοξία, τις μη αποκλειόμενες διακρίσεις και την έλλειψη εμπιστοσύνης, στοιχεία που θα υφίστανται την στιγμή της απόφασης για εγκατάσταση, δύσκολα θα ξεπερνιόνταν οι οποιεσδήποτε αναστολές. Αποτρεπτικά θα λειτουργούσαν και οι υφιστάμενοι οικογενειακοί δεσμοί, αφού τα νεώτερα μέλη των οικογενειών και όχι μόνον, δεν είναι πιθανόν να αποφασίσουν να μετακινηθούν. Σ' αυτό θα πρέπει να προστεθούν και τα οικονομικά συμφέροντα που έχουν στο μεταξύ δημιουργηθεί στον Νότο, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις, είτε θέσεις εργασίας, είτε άλλως πως...

Κάτι που επίσης δεν πρέπει να παραγνωρίζεται είναι ότι στα σαράντα χρόνια που η Τουρκία κατέχει το βόρειο μέρος της χώρας μας, με συγκεκριμένες και μεθοδευμένες από μέρους της ενέργειες, έχει τουρκοποιήσει τον Βορρά και φαλκιδεύσει την φυσιογνωμία της χώρας μας. Για παράδειγμα ο Βορράς έχει γεμίσει με τζαμιά, γυναίκες-εποίκους με μαντίλες και μακριά φουστάνια, ενώ όλα τα χωριά έχουν τώρα τουρκικές ονομασίες. Όσον αφορά το τελευταίο, είναι δυνατόν να επανέλθουν και οι προηγούμενες ονομασίες στα ελληνικά. Όμως τα άλλα στοιχεία που συνθέτουν το ευρύτερο θέμα του εκτουρκισμού του Βορρά, δεν πρόκειται να εκλείψουν, έστω και αν δεν αρέσουν στους Τουρκοκύπριους, έστω και αν μεγάλο μέρος των εποίκων επαναπατριστεί. Και τίθεται το ερώτημα: Παρόλο που ολόκληρη η χώρα παραμένει πάντα πατρίδα μας, θα είναι πολλοί οι Ελληνοκύπριοι που θα θελήσουν να ζήσουν σε μια εν πολλοίς τουρκοποιημένη περιοχή;

Τόσο ο χρόνος, όσο και το γεγονός ότι η Κύπρος αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας τις πρακτικές και τους θεσμούς αργά ή γρήγορα θα δεχτούμε και θα αφομοιώσουμε σε προοπτική, υποβάλλουν ότι τα πράγματα δεν θα παραμείνουν στατικά. Όμως στην στιγμή της λύσης, που δεν πρέπει να αργήσει, η κατάσταση λίγο πολύ θα είναι όπως έχει εκτεθεί πιο πάνω και οι αποφάσεις των Ελληνοκυπρίων με αυτά τα δεδομένα θα πρέπει να ληφθούν.

Ως εκ τούτου η Ελληνοκυπριακή Ηγεσία θα πρέπει να αφήσει κατά μέρος οποιοδήποτε ευσεβοποιησμό, συναισθηματισμό και λαϊκισμό και πληροφορώντας και προετοιμάζοντας σωστά τον λαό, να κινηθεί στα πλαίσια μιας λύσης που επιβάλλει ο ρεαλισμός και οι σκληρές πραγματικότητες.

Δυστυχώς για το προβλεπτό μέλλον κάποια πράγματα δεν είναι αναστρέψιμα. Πεποίθηση μας όμως είναι, ότι με την καλλιέργεια της εμπιστοσύνης, την ομαλή συμβίωση και κυρίως την συνέργεια, ο χρόνος και οι ανάγκες της ζωής θα μπορούν να αναστρέψουν αρκετά από όσα σήμερα φαντάζουν ως μη αναστρέψιμα.

ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

16/01/2015

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Πολίτης» στις 08/02/2015